

**PITANJE
ODGOVOR**

Kako komentarišete izjavu lidera BNV Sulejmana Ugljanina da "Vučić i Brnabić nisu naši predsednik i premijer"?

Mirsad Jusufović

član Predsedništva SDP

Srbija je naša zemlja i ona podjednako pripada i Srbima iz Šumadije i Bošnjacima iz Sandžaka. Svi smo mi građani ove zemlje, poštujemo njene zakone, učestvujemo na izborima i biramo svoje predstavnike. Beograd je adresa na kojoj treba da rešavamo sve naše probleme kroz međusobnu saradnju sa legitimnim državnim organima. Mislili smo da je ova priča završena 90-ih godina i da treba da budemo okrenuti boljem životu građana. Glavne investicije u Sandžak dolaze od Vlade Srbije i nekorektno je da se kaže da Aleksandar Vučić i Ana Brnabić nisu naš predsednik i naša premijerka.

**Zibija Dervišalitić
Šarenkapić**

direktorka NVO KC Damad

Sviđalo se to nama ili ne, Ugljanin artikuliše ono što misle njegovi glasači. I kako god da su formulisani ti zahtevi, više instance, predsednik i vlada, pozvani da daju okvir za razmenu i politički dijalog koji uključuje i nove argumente, dekonstrukciju postojećih i jasne alternative. Međutim, predsednik države je poručio da su potrebe građana irelevantne i da neće da razgovara o zahtevima glasača. Kao najodgovorniji za politička dešavanja u zemlji, predsednik je postavio društveni okvir u kome se politička borba svodi na transakcije fotelja, a u njima nema fotelje za Sulja. Time je Ugljanina i njegove birače stavio pred binarni izbor, marginalizacija ili dodatna radikalizacija. Na Ugljaninu je sledeći potez.

Senada Kalić

urednica Informativnog programa RTV Novi Pazar

Predsednik Aleksandar Vučić, premijerka Ana Brnabić i ministri u aktuelnoj Vladi Srbije, predstavnici su svih građana Srbije i, u skladu sa tim, rade za opšte dobro i interes Srba, Bošnjaka, Mađara... uopšte naroda koji živi u ovoj zemlji. Posebno, ako se ima u vidu, da su na izborima u Sandžaku dobili ozbiljnu podršku. S druge strane, predsednik Bošnjačkog nacionalnog veća Sulejman Ugljanin ima pravo na svoje mišljenje. U odbrani njegovih stavova, neretko mu "pomažu" stavovi i izjave srbijanskih političara, poput visoke funkcionerke SRS koja je u najmanju ruku izrazila degutan stav o smrti predsednice Udruženja "Majke Srebrenice". Takve izjave pojedinih bošnjačkih i srbijanskih političara udaljavaju od dijaloga i ne doprinose pomirenju.

UGAO

Vučić: Kažu videli su tamo srpske puške, a ja sam američke video svuda.

NAŠA PRIČA: Može li se rešiti problem kapilarnih glasova u izbornom procesu

Jovanović: Bojkot jedini način borbe protiv klijentelizma

Beograd - Prikupljanje sigurnih glasova, kako se to zvalo u vreme vladavine DS, a sada kapilarnih glasova u doba vladavine SNS, jedan je od velikih problema sa kojima se sadašnja opozicija sreće tokom izbora jer je taj stranački angažman, inače poznat i primenjivan svuda u svetu, u Srbiji došao do ivice legalnosti i legitimnosti. Uz to je sadašnja vladajuća stranka toliko sveprisutna i organizovana da opoziciji ostaje samo da insistira na fer i demokratskim izbornim uslovima ili da u suprotnom bojkotuje izbore.

Demokrate su od 2000. i te kako prikupljale sigurne glasove i svaki član i funkcioner na bilo kojoj poziciji imao je obavezu da ispuni određenu kvotu dodatnih glasova, koja se povećavala u zavisnosti od radnog mesta. O tome se čulo jer su to radili i tadašnji radikali, ali i ostale stranke, jer je tada opozicija bila mnogo jača nego sada. Uz to, sadašnje partije van vlasti teško da mogu, kadrovski i tehnički da se organizuju i uđu u ozbiljan posao prikupljanja sigurnih glasova.

Bojan Klačar, programski direktor Cesida, kaže da je jedna od važnih razlika između vlasti DS i SNS to što je SNS na svim nivoima, u Republici, Pokrajini i gotovo svim jedinicama lokalne samouprave.

- Oni su po dubini u svim javnim preduzećima i firmama sa državnim vlasništvom. Politički pejzaž je monolitan i mogućnost pritiska na ljude je mnogo veća nego pre šest godina. Druga razlika je što je SNS vrlo organizovana i disciplinovana, a organizacija i koordinacija je vidljiva u snažnim prisustvom na terenu kada su izbori. To ranija vlast nije bila. Pre šest godina smo imali situaciju balansa u stranačkoj moći. Na izborima 2012. prikupljanje kapilarnih glasova moglo je da izvede najmanje šest partija. Sada je to samo jedna. Poslednja razlika je finansijske prirode. SNS s ogromnim novcem može da radi bilo šta - objašnjava Klačar za *Danas*.

Prema njegovim rečima, prikupljanje kapilarnih glasova nije izmišljeno u Srbiji i svugde postoji isti koncept koji podrazumeva da lokalni aktivisti na razne legitimne i legalne načine prikupljaju sigurne glasove.

- Ali Srbija se od demokratskih država razlikuje, jer je ta aktivnost često na ivici dozvoljenog. Prikupljanje glasova mora da bude dobrovoljno. Stranke mogu da prave svoje baze podataka, ali podaci koje imaju moraju

podaci i glasovi prikupljaju uz pritisak ili od strane direktora javnih preduzeća, pretnjama otkazom, smanjenjem plate ili uz neku nadoknadu koja ne

sak na ljude lako izvodljiv. Do promene ovakve slike je, prema njegovim rečima, teško doći ukoliko ne bude više stranačkog pluralizma, političke svesti

■ **Klačar:** Sakupljanje glasova i ličnih podataka mora da bude dobrovoljno i sa jasnim ciljem, a ovde je pritisak na građane vrlo lako ostvariti

Glasačko mesto: Ilustracija

Foto: EPA ANDREI CURIK

biti dati uz saglasnost i sa jasnim ciljem koji će biti predložen svakome od koga tražite lične podatke. Mora se poštovati Zakon o zaštiti podataka o ličnosti. Iskustvo pokazuje i teško je dokazivo, ali postoje vesti o tome, da se

mora nužno da bude novčana. To je veliko kršenje izbornih pravila, ali i krivičnog zakonika - ukazuje Klačar. On dodaje da je prisustvo države i njena moć, koja po dubini seže do najnižih društvenih sfera, tolika da je priti-

i kulture a ponajviše osećaja i potrebe za vladavinom prava koje sada nema, a koja mora da bude u svesti svakog pojedinca ali i vladajuće stranke.

Sociolog Đokica Jovanović za *Danas* ističe da je sadašnja partija na vlasti toliko zloupotrebila svoj položaj da je stvorila klijentelistički sistem koji okuplja bar 700.000 klijenata.

- Da bi neko postao i ostao klijent on mora da se obaveže da će obezbediti glasove svojih prijatelja i rodbine koji će tada biti takođe tretirani kao klijenti. Ne postoje institucije države koje bi kontrolisale javne poslove, jer su izbori javan posao. Na snazi je klasičan primer neodgovorne i razobrućene države - navodi on.

Prema njegovim rečima, realnoj, odnosno faktičkoj opoziciji, u takvoj situaciji jedino što preostaje je bojkot izbora, jer učesćem na njima u takvim uslovima opozicija preuzima deo odgovornosti za davanje legitimnosti nelegalnom procesu. On nije optimista kada je reč o borbi protiv klijentelističkog sistema.

- Klijentelizam samog sebe izjeda na kraju. Za njegovo održavanje stalno su potrebni resursi za potplaćivanje klijenata koji su tu samo dok imaju koristi od toga a ne zbog uverenja. Kada se u jednom trenutku klijentove potrebe ne izmire, on postaje nezadovoljan. Međutim, to je dug proces i ne verujem da će se u Srbiji brzo završiti - zaključuje Jovanović.

Lidija Valtner

Aleksandar Šapić tehnički preuzeo stranku bivšeg gradonačelnika Kraljeva

SPAS nastao od „Pulsa Srbije“

TRAGOM

Beograd - Predsednik opštine Novi Beograd Aleksandar Šapić prilikom formiranja svoje političke opcije Srpskog patriotskog saveza (SPAS), po ugledu na lidera Narodne stranke Vuka Jeremića, poslužio se „prečicom“, kako bi zaobišao komplikovanu proceduru formiranje nove stranke, koja ume da potraje jer uključuje prikupljanje i overu deset hiljada potpisa.

Naime, Srpski patriotski savez nastao je promenom imena već postojećeg političkog subjekta „Puls Srbije“, osnovanog u martu 2010. godine u Kraljevu, na čelu sa tamošnjim lokalnim političarom Ljubišom Jovaševićem, inače bivšim gradonačelnikom pomenutog grada.

Međutim, za razliku od Miroslava Aleksića iz Trstenika, sadašnjeg prvog potpredsednika Narodne stranke, ko-

ja je nastala preregistrovanjem njegovog Narodnog pokreta Srbije, Ljubiša Jovašević u SPAS-u neće obavljati nikakvu funkciju.

To za *Danas* potvrđuje predsednik novoosnovane stranke Aleksandar Šapić, koji kaže da Jovaševića ni ne poznaje, jer tehničke stvari oko preuzimanja

- Moji saradnici su na organima „Pulsa Srbije“ preuzeli tu organizaciju, a zatim doneli odluku o menjanju statuta i promeni imena. Ne znam ko je bio u „Pulsu“, jer se iskreno nisam ni bavio tehničkim delom preuzimanja te organizacije od strane mojih saradnika, koji su me nedavno izabrali

■ **Vukadinović:** Uslov od 10.000 potpisa za osnivanje stranke zapravo neprimeren i jedan od najstrožih u svetu

„Puls Srbije“ nije obavljao lično, već su to uradili njegovi bliski saradnici. Šapić objašnjava da ekipa koja je vodila „Puls“ nema nikakve veze sa sa njegovom novom političkom organizacijom, te da su samo iskoristili priliku da na lakši način formiraju stranku, zbog komplikovane i duge procedure.

za predsednika SPAS-a - navodi Šapić i dodaje da politička organizacija sa novim imenom postoji u registru Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave od pre mesec i po dana.

Upitan da li su, osim njegovog izbora za predsednika, izabrani i stranački organi, Šapić odgovara da za sa-

da postoji predsedništvo i skupština stranke ali da, kako je SPAS u začetku, za sada postoje samo osnovne stvari neophodne za njegovo funkcionisanje. Prema njegovim rečima, SPAS za sada nema glavni odbor i predsednike opštinskih odbora, ali će svi organi političkog subjekta biti formirani u budućem periodu.

Politički analitičar Đorđe Vukadinović ocenjuje da Šapić formiranjem stranke na ovakav način jeste „izvrdao“, ali formalno nije prekršio zakon. Sa druge strane, on smatra da je uslov od 10.000 potpisa za osnivanje stranke zapravo neprimeren i jedan od najstrožih u svetu. Prema Vukadinovićevom mišljenju, tako visoko postavljanje lestvice nije učinjeno iz plemenitih demokratskih razloga, već da bi se onemogućilo formiranje novih političkih subjekata.

Miloš D. Miljković

Sagovornici iz Podgorice i Beograda za Danas o razlozima zbog kojih poglavar Srpske pravoslavne crkve daje ekstremne izjave o crnogorskoj državi

Biserko: Beograd bi nekakav sever Kosova i u Crnoj Gori

U FOKUSU

Podgorica, Beograd - Pozadina vrlo ekstremne izjave patrijarha Srpske pravoslavne crkve u kojoj je poredio položaj Srba u Crnoj Gori sa položajem koji su nekada imali u NDH je namera predsednika CG da stavi SPC na svoje mesto u toj državi. Imajući u vidu da zvanični Beograd, odnosno srpske vlasti nisu odustale od Crne Gore u svojatanju, plašim se da je izjava Irineja u toj funkciji - pokušaja stvaranja nekakvog severa Kosova, ili SO Krajine u toj državi. Nama Srbima je u CG toliko loše da moramo da se ogradimo od ostatka države i tamošnje vlasti - ocenjuje za Danas Sonja Biserko, predsednica Helsinškog odbora za ljudska prava. U kontekstu tvrdnje da srpske vlasti nisu odustale od CG, sagovornica Da-

Patrijarh Irinej

Sonja Biserko

Foto: Medija centar

Izjava patrijarha Irineja je netačna i nepotrebna, ali se može tumačiti u kontekstu hroničnog neuspjeha rješavanja „srpskog pitanja“, ocenjuje Sergej Sekulović

nasa prepoznaje ulogu SPC, koja, kako kaže, sada jedina deluje prekogranično.

- SPC je dobila tu ulogu od srpskih vlasti, da održava mogućnost pravljenja nekakvih severa Kosova u Crnoj Gori. Nakon što su crnogorske vlasti donele zakon kojim se SPC stavlja na svoje mesto, i kada je reč o imovini i načinima delovanja, srpske vlasti osećaju da im izmiče kontrola koju imaju u toj državi i zato je ta izjava Irineja toliko ekstremna. Ona pokazuje da zvanični Beograd tu neće stati - ističe Biserko za Danas.

Ona ukazuje da srpska vlast ima per-

cepciju da se menjaju geostrateške okolnosti, odnosno da Zapad sve manje može da ostvari svoje interese nasuprot Rusije, pa, onda, kako kaže Biserko, okurazna da preduzima i neke ekstremnije korake nego što je bio slučaj do sada.

- Mislim da je izjava patrijarha Irineja netačna i još važnije nepotrebna, ali se može tumačiti u kontekstu hroničnog neuspjeha rješavanja „srpskog pitanja“ u Crnoj Gori, ocenjuje za Danas Sergej Sekulović, politički analitičar iz Podgorice.

Sagovornik Danasa iz Podgorice je u

odgovoru na pitanje kako vidi odnose Srbije i Crne Gore od pokušaja državnog udara, nakon izbora 2016. godine, za čiju organizaciju su osumnjičeni pojedini građani Srbije, rekao da su odnosi između odnosi dve države unazad dve godine kontradiktorni i da imaju efekat toplo-hladno. Podsetimo, predsednik Srbije Aleksandar Vučić ima vrlo dobre političke odnose i veze sa pripadnicima Demokratskog fronta, partije čiji su lideri, takođe, osumnjičeni za učesće u državnom udaru.

jateljstvo u Crnoj Gori nije kao ono koje je bilo kod ustaša, ali mržnja u narodu, nažalost, postoji. Sigurno da to čine oni koji ne žele dobro ni Srbiji, ni Crnoj Gori. Stara je istina - Podeli, pa vladaj, pa se verovatno drže tog principa“, ocenio je patrijarh Irinej u intervjuu za crnogorski list Dan.

Predsednik Crne Gore Milo Đukanović izjavio je da očekuje od patrijarha Irineja da demantuje izjavu o položaju Srba u Crnoj Gori. „Moj jedini komentar na to što navodite mogao bi biti da

Osuda Pokreta slobodnih građana

Ocene koje je patrijarh Irinej dao o položaju Srba u Crnoj Gori predstavljaju ekstremni govor koji ne doprinosi rešavanju problema nego ga pogoršavaju, smatra Pokret slobodnih građana. PSG smatra takođe da ima prostora da se položaj Srba u Crnoj Gori unapređuje, ali ne na način teških reči i konfrontacije nego konstruktivne saradnje sa vlastima Crne Gore, u dobroj veri da će njene politike modernizacije i emancipacije u budućnosti dati najpovoljniji mogući rezultat i na ovome polju. Ključnu ulogu u tome procesu moraju imati predstavnici srpskog naroda u Crnoj Gori, a matična zemlja srpskog naroda, Srbija, jedino onu i onakvu kakvu predviđaju evropski i međunarodni standardi, saopštio je juče PSG.

- Može se uočiti da nedostaje jasna strategija razvoja odnosa Srbije i Crne Gore, odnosno da se ona traži. U interesu građana obe države je da se do nje dođe, na obostrano prihvatljivim osnovama. Politika bi trebalo da sledi ono što je realni život, ili preciznije da bude u funkciji razvoja onoga što već postoji.

A to su dobri odnosi između samih građana dvije države - zaključuje Sergej Sekulović.

Osim što je rekao da je položaj Srba u današnjoj Crnoj Gori uporediv sa položajem Srba u nekadašnjoj NDH, patrijarh Irinej je rekao i da je „položaj SPC u Crnoj Gori gori nego u vreme Turaka“. „Nažalost, u Hrvatskoj ni danas nije bolji položaj Srbima. Možda to nepri-

niko normalan tako nešto ne može pomisliti, a kamoli izgovoriti“, naveo je Đukanović. On je rekao i da smatra da neće biti neophodno da Crna Gora primenjuje administrativne mere, kao što je zabrana ulaska u Crnu Goru. Zakoni države Crne Gore moraju biti, napomenuo je, identično primenjivani na sve, na naše građane, kao i na nepristojne goste, pa makar bili i crkveni velikodostojnici. „Ipak, verujem da je ideja suverene, slobodne, višenacionalne i viševerske demokratske Crne Gore toliko ojačala i postala superiorna da na pokušaje njenog ugrožavanja neće biti neophodno da primenjujemo administrativne mere“, poručio je Đukanović.

Snežana Čongradin

Nenad Popović: Da pomogne Vlada Srbije

Nenad Popović

Vlada Srbije treba da izdvoji dodatna sredstva za zaštitu srpskog pisma, tradicije, kulturnih i obrazovnih ustanova u Crnoj Gori kako bi se sprečio identitetski genocid nad srpskim narodom na ovoj teritoriji, ocenio je u pisanoj izjavi Nenad Popović, ministar i predsednik Srpske narodne partije. Srbija mora snažno da podrži srpski narod u Crnoj Gori i da problem ugnjetavanja našeg naroda iznese pred međunarodnu instituciju i svet-sku javnost. Nije moguće održavati dobre odnose sa sadašnjim crnogorskim režimom dok ne počnu da se poštuju prava srpskog naroda i Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori, navodi Popović, ističući da snažno podržava izjavu patrijarha Irineja.

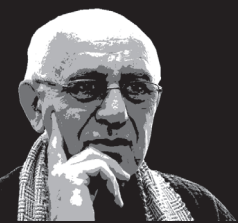
MIMICA ŽIVADINOVIĆ
koordinatorka projekta

KOJI JE VAŠ SLEDEĆI POTEZ?

Centar za samostalni život OSI Srbije realizovao je projekat "Ravnopravno: OSI u političkom životu" uz podršku Fondacije za otvoreno društvo. Izvršena je analiza pristupačnosti biračkih mesta u Beogradu, Kragujevcu i Somboru koja je pokazala veliku nepristupačnost ovih objekata. Uбудućе treba raditi na unapređenju pristupačnosti i ostvarenju izbornih prava osoba sa invaliditetom.

D Božidar Andrejić

PRESTROJAVANJE DESNICE: Za sve one koje nema za šta da ujede pas, Aleksandar Šapić nudi SPAS. S, pa S, gde su još dva!?

UKRATKO

LDP U SEPTEMBRU PRAVI KOALICIJU ZA MIR

Beograd - Od septembarskih razgovora Aleksandra Vučića i Hašima Tačija zavisi tok kretanja rešavanja kosovskog problema i posle toga neće više ništa biti isto ni u Prištini ni u Beogradu. Liberalno-demokratska partija će reagovati posle tih septembarskih razgovora kroz jasan plan na čijim osnovama treba da se izgradi politička snaga koja će se izboriti za dogovor i mir sa kosovskim Albancima i zato u Koaliciji za mir, koju planiramo da napravimo, treba da okupimo onaj deo javnosti koji shvata trenutak u kojem se Srbija nalazi, navodi se u pisanoj izjavi Čedomira Jovanovića, lidera LDP.

HODŽAJ: BEZ CRVENIH LINIJA

Priština - Zamenik premijera Kosova Enver Hodžaj izjavio je da ako u finalnoj fazi dijaloga, normalizaciji odnosa sa Srbijom ne bi trebalo da bude crvenih linija, onda ih ne bi trebalo biti ni u odnosima sa Albanijom, prenosi FoNet.

TAČI POHVALIO PACOLIJA

Priština - Predsednik Kosova Hašim Tači ocenio je danas da se tvrdnje zamenika premijera i šefa kosovske diplomatije Bedžeta Pacolija da Srbija prodaje ili poklanja oružja pojedinim državama koristi kao diplomatsko sredstvo protiv nezavisnosti Kosova, bazirane na činjenicama i dokazima njegovog svakodnevnog angažovanja, prenosi FoNet.

VUČIĆ: NEMA FOTELJE ZA UGLJANINA

Ostružnica - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić poručio je lideru Bošnjačkog nacionalnog veća Sulejmanu Ugljaninu da, bez obzira na izjave koje daje, za njega „nema fotelje“. Nema, Suljo, za tebe fotelje, džaba ti sve bilo. Ja jesam predsednik i Srbima i Bošnjacima i Mađarima i više sam uradio obdaništa, puteva i stadiona nego što je on mogao da obide. Nastaviću to da radim i za bošnjački narod, ali fotelje nema, rekao je Vučić novinarima na otvaranju radova na obilaznici oko Beograda, prenosi FoNet.

DEMARKACIJA NOVI USLOV

Priština - Očekuje se da će demarkacija granice između Kosova i Srbije biti sledeći uslov Evropske unije u procesu evropskih integracija, piše prištinska štampa, prenosi FoNet. Neki kosovski mediji tvrde da je Kfor odredio granicu između Kosova i Srbije u selu Karačevo, kod Kosovske Kamenice, uprkos protivljenju lokalnog stanovništva. Iz Kfora je poručeno da su samo zamenili oštećene znakove koji pripadnicima međunarodnih snaga i civilne misije Ujedinjenih nacija ukazuju na blizinu granice sa Srbijom.

VESELJI SE POLITIČKI ŽRTVUJE

Priština - Predsednik Skupštine Kosova Kadri Veselji je izjavio da sedenje za pregovaračkim stolom sa predstavnicima Srbije nije privilegija, već „političko žrtvovanje“, prenosi FoNet. Veselji je ocenio da je postizanje mira odgovornost koju bi svi trebalo da podele.

DAČIĆ I BRNABIĆ NA PROSLAVI U VAŠINGTONU

Beograd - Ministar spoljnih poslova Srbije Ivića Dačić boraviće danas i sutra u Vašingtonu, gde će sa premijerkom Anom Brnabić učestvovati na ceremoniji povodom obeležavanja stogodišnjice od podizanja srpske zastave na Beloj kući, prenosi FoNet. Tokom boravka u Vašingtonu planirani su susreti šefa srpske diplomatije sa savetnikom za nacionalnu bezbednost SAD Džonom Boltonom i sa pomoćnikom državnog sekretara Vesom Mičelom.

P. D.